

MIANUR AČ

2.018 čakajočih

Teden pred zimskimi šolskimi počitnicami je bil zares nedelaven. Roke so prekrizali delavci Slavnika, kar je imelo za posledico številne zamude in veliko odsotnost učencev v šolah. Ampak to še ni nič tragičnega, ker se itak šolniki pripravljajo na štrajk, ki ga napovedujejo za drugi teden februarja. Z odpustom delavcev v Irisu je število nezaposlenih v Izoli preseglo število 2000. Nezaposlen je tako vsak sedmi prebivalec občine, ko odštajemo otroke, šolarje in upokoјence ugotovimo, da je nezaposlen vsak četrti Izolan.

Sredstev za reševanje teh socialnih težav je vse manj in nezadovoljstvo je čutili na vseh koncih. Država

ima zdaj tisto, kar si je zakuhal. Centralizirala je oblast in jezni delavci pravzaprav nimajo kaj delati pred občinsko stavbo, saj tam o bistvenih stvareh ne odločajo. Njihove so le še najemnine, zaradi njih pa bodo štrajkali kvečjemu obrtniki in podjetniki. To so spoznali že osnovnošolski učitelji, ki so med svojim opozorilnim štrajkom spoznali, da v prostorih občinskih vlad nimajo kaj početi, saj o njihovi usodi odloča državni zakladnik.

Ali se torej res obeta stavkovni val, kot napovedujejo nekateri. Pogoji so pravi in tudi drugačnih rešitev je malo. Vprašanje pa ostaja glede smiselnosti takšnih štrajkov. Morda bi bilo bolje, če bi se občinska vlada in skupščina spopadli s projektom: **KAKO PREŽIVETI IN ZIVETI BOLJE...**

Namesto nenehnih urbanističnih razprav o usklajenosti planskih aktov bi bila takšna vsebina gotovo deležna večje pozornosti delegatov in javnosti sploh.

Drago Mislej

10 LET HRIBA

Pred desetimi leti so se oddelki iz Levstikove ulice preselili v nove prostore na Markov hrib. Nekako s ponosom smo gledali na hrib, ogromno stavbo in govorili: Pa je le imamo!

Zdaj jo imamo, pa spet nam ni prav. Na ultrazvok je potrebno čakati tudi dva meseca, negodujemo nad osebjem, pred specialističnimi ambulantami so vrste, porodnišnica je še vedno v Kopru, v propadajočih prostorih v Santorijevi in še bi lahko naštevali stvari, ki nas motijo. Seveda za to ne moremo obtoževati bolnišničnega osebja, ki se marsikdaj sprašuje čemu sploh še delati. S sramotnimi plačami za to stroko opravljajo zahtevno in eno

najbolj odgovornih del. In tudi, ko so se zatekli stavki so znali poskrbeti za vse svoje paciente in za vse pomoči potrebne. Zdravnikom krivde in neodgovornosti res

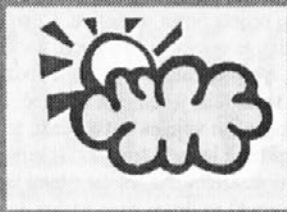
ne moremo naprtiti. Spet pridemo do vodilnih, ki pa imajo svoje nadrejene, tudi ti imajo svoje nadrejene. Slednji spet ne odločajo popolno avtonomno in kažejo na vlado. Končno smo pri Drnovšku in njegovih ministrih, ki kažejo

prazne torbe. Bolnišnica pa se dograjuje po kapljicah in dokončna izgraditev je še daleč.

Treba bo počakati, tako kot čakamo na avtocesto med Kopro in Ljubljano, na močnejšo regijo ... Lahko si le želimo, da bodo zdravniki v izolski bolnišnici še naprej odgovorno in vestno opravljali svoje delo.

Ob desetletnem ljubileju jim čestitamo in jim želimo boljših časov.

Vreme bo:

3
JANUAR / 93

V tej številki še:

- MAJAVA PROFESIONALNOST IZOLSKEGA IS
- JESTVINA V MARINI
- ITALIJANSKE PENZIJE
- JE TUL ODVESLAL SVOJE
- S SRCEM V IZOLI

LEPA VEST

Što jest, jest!
Jazič Ljuban se bo končno odpeljal z avtomobilom, **RENAUL 5** ki smo ga namenili v naši nagradni igri **DECEMBER V IZOLI.**

Čestitamo!

HERMES, hvala ti za naših vsakdanjih 600 pik.

HOROSKOP

Oven
21.3 - 20.4

Naj ne bo izgovor hladno vreme za predolgo bivanje doma. Več časa preživite v zanimivi družbi. Posvetite se rekreaciji.

Bik
21.4 - 20.5

V te dnehe boste imeli velik vpliv na svoje okolje in zlasti na partnerja. Vaš nasmeh bo odpiral vsa vrata.

Dvojčka
21.5 - 20.6

Glede študija in dela so pred vami zelo pomembni dnevi. Okolje vas bo občudovalo zaradi vaše komunikativnosti in radovednosti.

Rak
21.6 - 21.7

V tem tednu ne smete pozabiti na lastne interese, ne glede na zahteve drugih ljudi, ki želijo drugače.

Lev
22.7 - 23.8

Težave se ne bodo rešile same od sebe, če zapirate oči pred njimi. Potrebujete več iniciative, saj ste vendar lev.

Devica
24.8 - 22.9

Vpliv lune vam bo v soboto nekoliko olajšal občasne težave. Poiščite bolj veselo družbo, ki bo spremenila vaše počutje.

Tehnica
23.9 - 22.10

Ne izgubite upanja zdaj ko ste na pravi poti. V torek boste dobili pričakovano podporo.

Škorpion
23.10 - 22.11

Na delu vas nekaj moti, zato se doma ne morete popolnoma sprostiti. Hrepenite po spremembah.

Strelec
23.11 - 21.12

Dokončajte vse zadeve do sobote, potem pa si privoščite zaslužen počitek. Družina vas že pogrša.

Kozorog
22.12 - 20.1

Po razburljivem vikendu se boste izredno dobro počutili. Partner bo občutljiv na vaše besede.

Vodnar
21.1 - 19.2

Občutite izredno veliko energije, vendar vam zvezde svetujejo še malo strpnosti. Od ponedeljka naprej boste v dobri formi.

Ribi
20.2 - 20.3

Še v teh dneh izkoristite ugoden položaj Venere. Pozabite na težave na delu. Lahko pričakujete ugoden vikend.

HUMOREŠKA

Kako je Pepi Cokola osvobodil osla Morota iz kolhoza?

Tovariši iz okraja so prišli v našo vas z namenom, da ustanovijo KDZ, dejali so: Vstop v KDZ je na prostovoljni bazi, a prej ali slej boste morali vsi v KDZ. Moj stric Toni, ki je služil njegovemu veličanstvu Francu Jožefu, take komande še ni slišal, niti od kaplarjev in ne od generalov njegovega veličanstva.

Razmišljal je le kaj mora biti KDZ. Ni vedel kam naj se obrne, ali na levo, ali na desno, naprej, nazaj, ali celo na levo krug! Tovariši pa so kar naprej ponavljali, da morajo vsi vstopiti v KDZ. Končno se moj stric skorajzi in polglasno vpraša:

Kam moramo vsi, v kakšen KDZ, kaj za vruga je to?

Sreča je bila, da so tovariši to preslišali, kajti drugače bi moj stric končal za rešetkami. Takrat nisi smel postavljati nobenih vprašanj, za eno samo besedo so te strpali za zapaha.

Pepi Cokola, ki je sedel zraven mojega strica mu je pojasnil, da je KDZ ena vrsta kolhoza po ruskem vzorcu. Strica je občila groza, saj je že slišal za kolhoze, ko je bil na fronti v Galiciji, a pozneje tudi delal v njih kot ujetnik v Rusiji. Grozno je dejal Pepiju:

Veš kaj Pepi to je grozno, v kolhozih jedo vsi iz enega kotla, kot prašiči iz enega korita!

Stric pa ni imel miru in se ponovno skorajzi in vpraša tovariše:

Ali bosta morala v ta vaš KDZ tudi moji kravici Šeka in Liska ter moj osliček Moro?

Noro vprašanje se oglasi ostri odgovor:

Kaj misliš tovariš, da bo KDZ brez oslov, kdo bo nosil tovore in vsa bremena, če ne na osli!

Stricu je na mah postalo vse jasno, da gre za pravi kolhoz. Tako so se čez nekaj dni znašli Šeka, Liska in Moro z verigami vklejnjeni za istimi jasli, v skupnem hlevu.

Moj stric pa je dejal:

Meni se zdi, da bomo postali vsi osli in nosili bremena in tovore, teh oslarij! Tudi nas so privezali k skupnim jaslim, ki so ostale popolnoma prazne.

Pepi Cokola pa se je odločil drugače, zapustil bo domači kraj in ta prekleti KDZ. Na stenčasu je videl plakat, ki poziva mlade SKOJ-jevce in zavedne mladince, naj se prijavijo v oficirsko šolo. Pepi in njegov prijatelj sta se prijavila in dobila pozitiven odgovor. V nekaj dneh sta se morala javiti pri V.P.XX

Pepi je od demobiliziranega partizana kupil velikanski leseni kufer, ki je bil bolj podoben omari kot pa kovčku. V njega je strpal ves obvezni pribor: dvojce dolgih gat, šufere in vse ostalo po spisku, ko je vse to strpal v kufer-omaro, je bil še vedno tričetrt prazen. Mati pa je vso praznino dopolnila s hrano in pijačo. Pepi je poskusil dvigniti tako napolnjen kufer-omaro, bil je tako težak, da bi mu skoraj odtrgal roko. Nekaj podobnega se je dogajalo tudi prijatelju, ker mu je mati natrpala celo ozimnico v podoben kufer. Pepija je zelo zelo skrbelo, kako bosta s prijateljem ti dve omari spravila do železniške postaje, ki je bila od tod oddaljena dve uri hoda.

Posvetila se mu je iskrica upanja, spomnil se je na stričkovega Morota, a kaj, ko ta ni bil več stričkov, postal je družbena lastnina, vklejnjen z železno verigo k skupnim jaslim, skratka postal je KDZ-jevec. Idejo je povedal prijatelju, ki ki se je takoj strinjal, a oba sta nista vedela, kako priti do Mora, če vprašata predsednika KDZ, bi ta dejal, da je to zloraba družbenega premoženja in prava sabotaža. S prijateljem sta sklenila, da bosta Morota enostavno ukradla ponoči, ko bodo vsi mirno spali. Tolažila sta se, da to ni prava tatvina, temveč izposoja ali bolje rečeno osvoboditev ubogega Morota, ki je bil vklejnjen z železno verigo k skupnim jaslim.

Svoj naklep sta uresničila. Na osla sta iz vsake strani naložila po en kufer in ju trdno zvezala. Pepi je dal, komando kot da je že pravi oficir, dejal je:

Gijo geri Moro!

Kar pomeni v oslovskem jeziku:

Naprej Marš!

Čez dve uri sta Morota razložila v gozdčku blizu železniške postaje. Mislila sta, da se bo vrnil domov a ni bilo tako. Ko je vlak odsopihal proti V.P.XX, je Moro stal ob progi in slastno obiral zeleno sočno travo. Še na misel mu ni prišlo, da bi se vrnil v KDZ in se dal ponovno vklejniti z železno verigo kot suženj.

Pepi in prijatelj sta le prispela na V.P.XX. Bil je to zelo velik vojaški objekt. V njem je vladala ruska komanda, nad vojaki so se izživljali kaplarji in oficirji, ki so končali ruske akademije v Stalinovem stilu. Vladal je pravi teror, a o šoli ne duha ne sluha.

Po nekaj dneh uvajanja v strogem vojaškem duhu, sta morala Pepi in prijatelj na mrtvo stražo, poročnik je dejal:

Cokola, ti češ nočas na mrtvu stražo, ako naidže neprijatelj, odmah pucaj, a kad ga uniščiš možeš da vičeš STOJ!

Pepi je šele sedaj uvidel kam je prišel.

Mislil si je:

Šel sem v svet, v novo življenje, a glej, kaj sem doživel. Mrtvo stražo, postal sem živi mrtvec.

Mimo vojaškega objekta je peljala proga po nasipu. Cokola je stal na mrtvi straži nad vojaškim objektom in nasipom. Budno je spremljal svoj rajon, a v glavi mu je rojilo vsemogoče od KDZ-ja, do oficirske šole, a najhuje mu je bilo, ko je spoznal, da je bil kruto prevaran. Okrog objekta je vladala moreča tišina, bila je temna a tiha noč. Naenkrat pa se zaslišijo koraki po nasipu. Prijatelj, ki je bil nekoliko višje na mrtvi straži, je zategnil brzostrelko, je (repetiral), tedaj pa se je sovražnik prestrašil in začel teči proti Pepiju. Slišati je bilo ropot več nog, Pepi je pomislil, da gre za grupo diverzantov. Na nasipu v temi je zagledal črne obrise! Brzostrelka je zabrnela, sovražnik se je zgrudil na drugo stran nasipa, še se je slišalo topotanje nog, Pepi potegne ročno bombo. Na drugi strani nasipa se je zablistalo in zaslišal se je močen pok, b u m!

Sovražnik je bil za vedno utišan.

Takoj zatem je pritekla dežurni oficir in vprašal:

Šta se je desilo Cokola?

Pepi pa kot iz puške raportira:

Druže poručniče, neprijatelja sam likvidirao!

Drugo jutro, ko je posvetila zora, so si ogledali mesto nočne bitke. Na drugi strani nasipa je ležal samo en mrtev sovražnik. Bil je to Moro! Pepiju so se vtille sovze. Poročnik pa ga je nagradil, za posebne zasluge v boju s sovražnikom. Dobil je tudi 15 dni nagradnega dopusta.

Odšel je domov, a o usodi Morota je še dolgo molčal.

Ernest Cah

JESTVINA V MARINI

To, kar se dogaja z izolsko marino že presega vse meje zdravega razuma in dobrega okusa. Izola je prva v nekdanji Jugoslaviji načrtovala gradnjo marine, danes jih je ob Jadranu že več kot 100, Izolani pa se še vedno dajemo okrog zazidalnega načrta zanjo.

Vabilu na javno razpravo o dopolnjenem osnutku odloka o spremembah in dopolnitvah družbenega plana občine Izola (gre za plan 1986-1990, ki mu je republiški zakon podaljšal veljavnost) in o dopolnjenem osnutku odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o zazidalnem načrtu marina v Izoli, ki je bila prejšnji petek (22.1.) v skupščinski dvorani se je odzvalo manj kot 20 ljudi, če odštejemo urbaniste, predstavnike investitorja, oblasti, strank in novinarje, pa so bili na razpravi morda trije, ki ne sodijo v nobeno od naštetih kategorij. Zasedbi primerna je bila tudi razprava. Po eni strani ponavljanje strankarskih stališč do marine, po drugi pa nesoglasja med arhitekti glede samega zazidalnega načrta. Slišati ni bilo prav nič

glede samega projekta.

Ker je šlo za razmeroma ozko področje sprememb je vodja javne razprave (direktor Zavoda za urbanizem) skušal peljati razpravo v tej smeri, vendar so pripombe letale levo in desno od osnove te javne razprave. Klub vsemu pa je razprava potekala v zelo umirjenih tonih, kar daje slutiti dvojje: ali so se vsi prisotni sprijaznili z dejstvom, da marina pač bo (takšna ali drugačna) ali pa ocenjujejo, da na lokalni ravni ni moč storiti nič pametnega in bodo projekt rušili na dosedanja način. Da je temu morda res tako pove že dejstvo, da je med razpravo prišel v Izolo sam minister za varstvo okolja in urejanje prostora, vendar ga na razpravo ni bilo, saj je šlo menda za neuradno srečanje z občinsko vlado.

Končalo se je po pričakovanjih. Strokovna služba po preverila pripombe, jih po možnosti upoštevala, predložila gradivo občinski vladi, ta pa skupščini. Bilo je veliko dima, ognja pa niti za majhno brlivko.

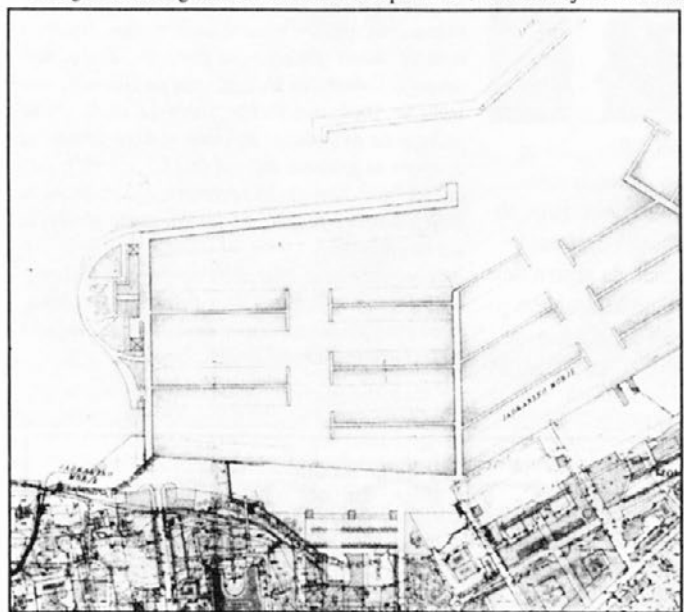
novega. Vlada je zatrdila, da vse to počne zaradi zadostitve formalno pravnih zahtev republike. Stranke so opozarjale na velikost marine in vpliv marine na mesto, urbanisti pa naštevati stare resnice, polresnice in izmišljotine

MAJAVA PROFESIONALNOST IZOLSKEGA IS

Naslov v celoti ustreza življenjski zgodbi iz še ne tako oddaljenega leta 1992. V tej zgodbi nastopata v imenu izvršilnega organa občine gospod Andrijašič, kasneje še predsednik IS, gospod Jože Černelič, na drugi manj hvaležni strani, pa prosilci za pridobitev občinske zemlje - družina Babnik iz Ljubljane.

In če je bil prvi stik s predstavniki ljudstva za investitorje skorajda pravljicen (22. marca 1991 so predstavniki občine podpisali z Babnikovima pogodbo o oddaji 1,5 ha zemljišča v Viližanu za dobo 30 let), so si slabo leto kasneje nekdanji srečni ljudje zaželeli, da bi bilo bolje, če v Izolo ne bi nikoli prišli. Da so bili izigrani - to lahko danes zagotovo rečemo - so začeli spoznavati takrat, ko so že začeli teči dogovorjeni roki za vračilo anuitet bančnega posojila v višini pol milijona DEM. S tem posojilom naj bi v Izoli Babnikovi postavili steklenjake za gojitev cvetja, delovni proces pa bi vključil domačine, ki danes brezuspešno iščejo kakršnokoli zaposlitev.

Da so najodgovornejši ljudje v izolski občini premalo seznanjeni z družbenimi plani, se je pokazalo šele v postopku iskanja soglasja za lokacijsko dovoljenje, ki je pogoj za začetek vseh naložbenih aktivnosti. Babnikovi so tako rekoč čez noč dobili potrebna soglasja, ki so jih izdale izolske institucije. Zataknilo se je pri izdaji zadnjega soglasja, pirsanskega. Tamkajšni Medobčinski zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine prošnji Babnikovih ni ugodil. V odgovoru z dne 8.11.1992 je rečeno, **DA SE PARCELE NAHAJAJO ZNOTRAJ OBMOČJA KULTURNE KRAJINE - IZOLSKI AMFITEATER, V KATEREGA NI DOVOLJEN NIKAKRŠEN POSEG.** V rešitev brezizhodne situacije (nastale po napaki gospoda Andrijašiča, ki ne bi smel skleniti pogodbe o oddaji zemljišča z nobenim, še tako zanimivim prosilcem), se 9. decembra vključil izolski IS oziroma Zavod za planiranje, urbanizem, stanovanjske in gradbene zadeve SO Izola in Sektor za občno upravo, ki se zadožita, da kljub izdanemu nesoglasju iz Pirana nadaljujeta z lokacijskim postopkom gradnje pokritih rastlinjakov na lokaciji Viližan (investitor Babnik Iztok). Od tu rešitev, ki za dejavnost Babnikovih sploh ni rešitev. Občinarji so uspeli najti nadomestno parcelo v industrijski coni (tu ni možno organizirati nikakršne proizvodnje, iz mapnih zapiskov ponujenega terena pa je moč razbrati, da je na istem prostoru kar nekaj zasebnih parcel, nekatere so v zakupu, itd.) Z zavlačevanjem rešitve primera Babnik, se bodo stroški investitorja naglo povečevali. Investitor, ki je na Nizozemskem nabavil in že vplačal pokrite rastlinjake, mora naročeno prevzeti najkasneje do 10. februarja. Zaenkrat še ne ve, kam postaviti kupljeno blago. Morda bodo v Izoli, ki so edini krivci za težave Babnikovih, le našli pametno rešitev. Morda že na prvi razširjeni seji izolskega izvršnega sveta, ki jo zahtevajo ogoljufani investitorji. Kako se bodo stvari premikale in če bo do seje prišlo, vas bomo še obveščali. Vlado Ostrouška

Takšen je bil prvotni načrt marine. Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine je že na začetku izbrisal otoček na pomolu I.

Zdaj nekateri pravijo, da je obstoječi načrt ena sama ravna linija, brez duše in mediteranske razgibanosti.

Še dve zanimivosti:

Na seji je Zdravko Vatovec (arhitekt iz Kopra) med drugim izjavil: Takšno marino, kot jo načrtujete v Izoli imajo le mesta na jugu Italije. Kdo tam vlada pa vsi vemo.

Pa še zlobna misel iz ozadja: Naj Marinest kupi Jazbinsku jadnico in mu da privez, opozicijskim arhitektom pa dodeli nadzorništvo nad gradnjo posameznih pomolov, pa bomo imeli hitro vse papirje v rokah. Pa menda ja niso tangenti prišli tudi do nas.?

PREDSIEDSTVO DELA

V ponedeljek 25.1. se je sestalo predsedstvo občinske skupščine.

Dela sploh niso imeli dosti, saj so morali določiti le datum zasedanja vseh treh zborov občinske skupščine. Določili so tudi dnevni red.

Prevladujoča tema naj bi bil spet turizem. Zanimivo bo videti zasedanje, če sploh bo. Razprtije v občinskem parlamentu so že tako velike, da se že postavlja vprašanje, ali je sploh še umestno sklicevati seje skupščine, saj se na njih ne morejo nič dogovoriti. Lahko se vsaj tolažimo, da naša občina ni edina, s podobnimi problemi se srečujejo v mnogih občinskih hišah po Sloveniji.

IZ PROTESTNEGA SHODA V STAVKO

V ponedeljek, 25. januarja, se je pred vhodom v tovarniško poslopje IRISA zbrala množica odpuščenih delavcev in na ta način opozorila na vrsto nepravilnosti vezanih na dopuste. Kot je znano, je delo izgubilo 210 ljudi. Protestnemu zboru se niso priključili tisti, ki imajo v Delamarišovi organizacijski enoti IRIS še delo. Teh je 135. Tudi za to, ker bi po njihovem prepričanju sodelovanje na zboru pomenilo izgubo delovnega mesta. Pa vendar je udeležencem zboru uspelo v pojasnjevanje okoliščin, ki so privedle do množičnega dopusta, pritegniti vodstvo Delamariša. Z njihovimi pojasnili delavci niso bili zadovoljni, saj so med drugim opozorili, da se je tovarna rešila dobrih delavcev, to je tistih, ki so petnajst in več let, kljub zavestno

odrekajočim se in s tem nižjim osebnim dohodkom, ostali brez možnosti za delo. Prav tako so delavci opozorili na pritiske vodstva pred izplačilom decembarskih plač, saj so morali Irisovi delavci, da bi lahko dvignili osebni dohodek, še prej podpisati aneks, da jim matično podjetje ob odhodu ne dolguje ničesar. Vse kaže, da je bil ponedeljkov protestni shod le začetek ogrevanja pred napovedano torkovo stavko. Stavkalo naj bi vseh 345 delavcev, to pa pomeni, da proizvodnje v Irisu ne bo. Koliko časa je odvisno od uresničitve zahtev stavkajočih, med njimi tudi zahteve po razrešitvi sedanjega vodstva. V IRISU so odpuščeni delavci v torek onemogočili vstop v tovarno začasno zaposlenim. Proizvodnja miruje, s tem pa tudi obveznosti do kupcev. Vlado Ostrouška

OSNOVNOŠOLCI,
DIJAKI,
ODRASLI!

SEMESTRSKI
VPIS V TEČAJE
SPLOŠNE,
PRILAGOJENE
IN POSLOVNE
ANGLEŠČINE IN
ITALIJANŠČINE!

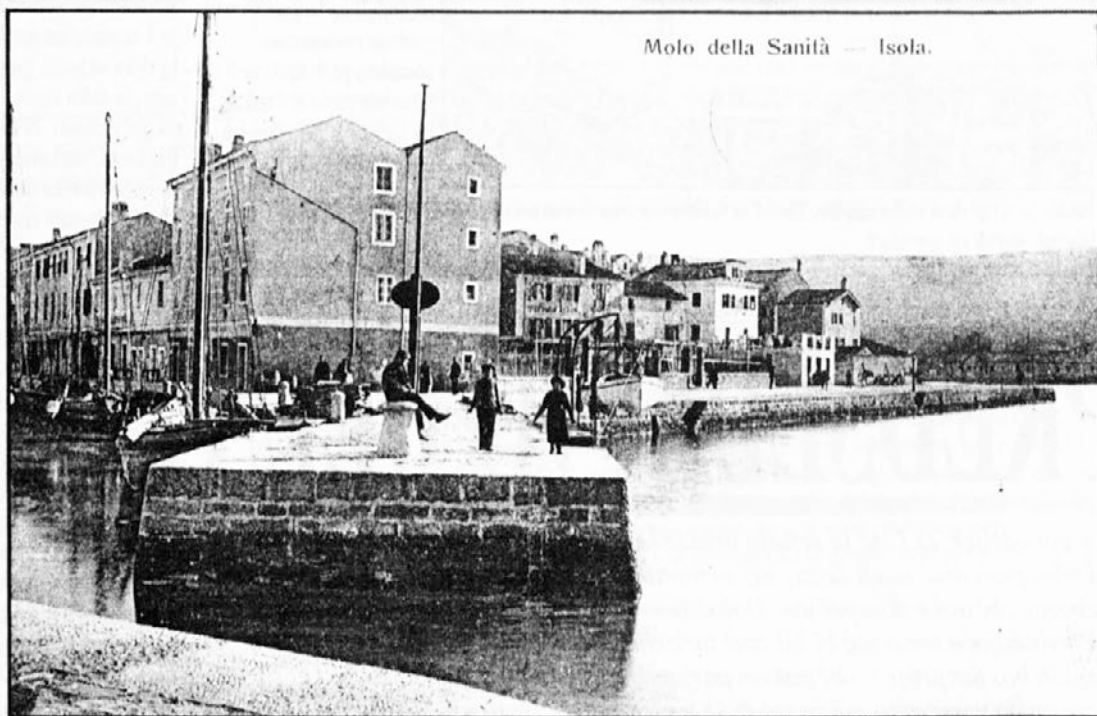
tel: 066/ 70-500

RENT A DVORANA

Še je niso dobro končali, že so z njo problemi, z roketno, oz. večnamensko dvorano. Dvorana namreč nima pravega gospodarja. Z dvorano upravlja Rokometni klub, skrbita pa športna zveza Izola in Strokovna služba občinske vlade. In tu prihaja do nesoglasij. Rokometni klub seveda za dvorano ne prispeva nič (od kod bil le vzel?), sebi pa bi si dodelil najboljše termine. Skrbnika pa bi rada z dvorano tudi kaj zaslužila, saj so stroški iz dneva v dan večji.

Zato mogoče ne bi bila slaba zamisel, da bi dvorano dali v najem kakemu iznajdljivemu podjetniku, ki bi znal problem rešiti v korist in zadovoljstvo vseh. Berlusconi bi bil že kar primeren.

Na
razglednici
se lepo
vidi
sedež
časopisa
Mandrač,
del obale
in pomol.
Izola je že
leta 1909
imel
dvigalo
za čolne.

Molo della Sanità — Isola.

Kupujem vlakce in
stare značke!
Gojko Cukrov,
tel. 62 994

Iz zbirke Cukrov Gojka

COGITO ERGO...

IVO SUŠAK NOVI TRENER

Nejastnosti, kdo bo vodil izolsko prvo ekipo v nadaljevanju državnega prvenstva ni. V nedeljo (24. januarja) so igralcem predstavili novega trenerja Ivo Suška, ki je pred prihodom v Izolo vodil drugouvrščeno enajsterico v hrvaški ligi NK Zagreb. Sicer pa je bil Ivo Sušek tudi trener zagrebskega in vinkovskega Dinama. Predstavitve so se udeležili vsi dosedanji igralci, razen Zobca, Bana in Štampferja. Ali bodo tudi oni / za Bana je znano, da bo igral v Dekanah / nastopili za izolske barve, je odvisno od rešitve pritožbe kluba pri Arbitražni komisiji Slovenije. Sicer so se priprave za nadaljevanje prvenstva začele v ponedeljek, 25. januarja, drugi del bo v Rovinju. NK Belvedur je še pred začetkom priprav poravnal zaostale obveznosti do igralcev (zadnji del je bil poravnani tik pred izidom naše številke). Sicer pa je Ivo Sušek s klubom podpisal eno in pol letno pogodbo, ki jo lahko po šestih mesecih prekine. Povejmo še, da bo tudi v prihodnje sponzor kluba podjetje Belvedur in da bodo novega predsednika kluba po odhodu Vinka Gregoriča izvolili še pred nadaljevanjem prvenstva (7. marca) na skupščini kluba.

In kakšne so realne možnosti Izolanov v prvenstvu? Kot smo slišali na tiskovni konferenci, uvrstitev v sredino lestvice. Z novim nogometnim strokovnjakom ta cilj ni nedosegljiv. Vlado Ostrouška

Pred letom dni smo v Mandraču objavili naslednje vprašanje: "Slovenska država ureja svoje vrste in vsaka pametna država ima tudi svojo vojsko. Vsaka prava vojska ima tudi mornarico (če ima vsaj nekaj vode na svojem ozemlju). Če bo slovenska vojska imela mornarico kje bo nameščena".
Odgovori je kot vse kaže prišel z obrambnega ministrstva. Pomorska flota bo v Piranu, saj bodo v soboto splavili prvo jadrnico slovenske vojne mornarice. Imenovala se bo po znani knjigi in televizijski nadaljevanji Sinji galeb.

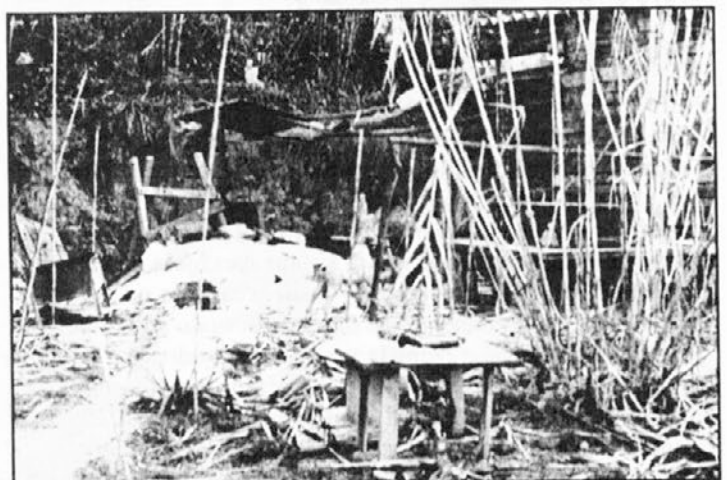
S SRCEM V IZOLI

(TF)Jutri (petek) naj bi iz Švice prispela pomoč za žrtve vojne v Bosni. S pomočjo Rdečega križa in Karitasa naj bi prispelo sedem ton živih beguncev v Izoli. Pomoč je zbirala skupina petih ljudi med katerimi je tudi Zdenka Pompe, ki ima hišo v Izoli, na delu pa je v Švici. Preko časopisov in drugih medijev so opozarjali, da so v Sloveniji še begunci, ki so še vedno potrebni pomoči. Zbrali so predvsem moko in olje pa tudi ostala živila. S pomočjo, ki jo bo pripeljal Intereuropin tovornjak, bo prišla tudi gospa Pompe, da se prepriča, da bo pomoč prišla res v prave roke. S seboj naj bi prinesla tudi nekaj gotovine, s katero bi kupili predvsem oblačila, katera se v Švici ne spleča saj so bistveno cenejša.

Podobno akcijo so že izpeljali za Maribor, zdaj pa se je gospa zavzela, da bi pomoč prišla v Izolo. Čeprav je Zdenka rojena v Kranju, je srcem več kot očitno v Izoli. Upajmo, da ji ne bodo hvaležni samo begunci v Izoli

ampak še kdo. Uredništvo Mandrača se ji zahvaljuje, pa ne samo njej. Zahvaljuje se tudi ostalim štirim članom te dobrodelne skupine. Zahvalit pa se moramo tudi vsem Švicarjem iz Hunenberga in od drugod, ki so karkoli prispevali za brezdomce pomoči potrebne. Upajmo, da bo v bodoče več podobnih akcij tudi s strani Izolanov.

EKO MINA

ČAKULE

Dragan Sinožič - sekretar občinskega odbora LDS je od prihoda s Floride (tam je odšel po izolske Kolumbe) prehlajen. Sam pravi, da je to posledica časovnih in podnebnih sprememb. Problem politikov je, da so tako občutljivi...

Zaradi nezadovoljstva zaposlenih letijo vodilni. Neuradno smo izvedeli, da v nogometnem klubu Belvedur štrajka vzdrževalec igrišča. Vinko Gregorič je odstopil že pred tem, kdo je na vrsti sedaj? Pa ja ne komaj prispeli novi trener Šušek!?

Letos mineva deset let, odkar je bolnišnica na hribu sprejela prve bolnike. Gradi se še več let, pa še ni končana. Znano je tudi, da se naša obala pogreza približno za centimeter na leto. Kdo bo prej, morje ali zdravstvo?

Argu, oziroma Drogi smo dolžni opravičilo. V prejšnji številki je bila ob besedilu o Irisu slika Argovega dimnika. Napako smo napravili nehote in nikakor nismo hoteli Delamarisu vriniti še en dimnik, saj vemo, da še z enim ne vedo kaj bi.

foto: Mojca GORJAN

Opozorila v prejšnjem Mandraču niso prav nič zalegla. Vozniki so vzeli ograjo v Morovi 3 očitno kar za svojo. 24.1. ji je nekdo zadal še en udarec. Lastniki na vračilo stroškov sploh več ne pomislijo, niti na kakršnokoli pomoč ne. Najboljše bo, da počakajo spet na lepa vremena, da bodo sami ograjo vsaj za silo spet popravili.

Našega fotoreporterju se je ob fotografiranju table na pročelju Irisa približal eden izmed še zaposlenih in mu siknil, da tablo lahko kar odšraufa in odnese kamor hoče.

Meteorit, je prejšnji teden prepotoval cel severni Jadran in padel v Istro nekje pri Poreču. Sreča! Če bi padel v Izolo, bi ga nedvomno povezali z nasprotniki nastajajoče marine.

Navodilo za naročnike Mandrača! V četrtkih zjutraj vzemite Mandrača čimprej iz nabiralnika. Izvedeli smo namreč, da si ga nekateri kratkomalo izposodijo za nedoločen rok.

foto: Mojca

Ljubitelji ptic kje ste?

Obiskovalci Izole ocenjujejo lepote in kulturo tudi po žvrgolenju ptic, njihovi prisotnosti in številu vrst ptic. zadnje dve leti opažamo številčno opadanje in izginjanje ptic. Žvrgoljenja in petja ni več. Mandrač postajaš naš vedež, zato te prosimo, da nam v eni od naslednjih številok poveš kdo, kako in zakaj mori te koristne, lepe pernate živalce.

Kasol Janko

POD

MORSKI PSI

PO SVETU IN PRI NAS

Dejan Bošnjak in Lovrenc Lipej

Kot posebnost tega morskoga psa nekateri navajajo nizko občutljivost za bolečino, saj ga tudi hude rane ne odvrnejo od običajne požrešnosti. Italijanski ihitolog Bertini poroča o primeru, ko so ujeto žival odprli, ji odstranili drobovje in jo vrgli nazaj v morje, pa se je kmalu spet ujela na vabo z njenim lastnim drobovjem. 4 V svojem razvoju od paleozoika pa do danes so se morski psi malo spremenili. Posebno zanimiva je izumrla vrsta Carcharodon megalodon. Ta vrsta je sodeč po izračunih, predvsem na osnovi najdb zob in čeljusti, lahko dosegla velikost 25 metrov. V londonskem muzeju je razstavljen primerek čeljusti te vrste. Njegov bližnji sorodnik živi še danes in vsi

ga prav dobro poznamo iz Spielbergovega filma Žrelo. To je beli morski volk, poznamo pa ga tudi pod imenom morski pes ljudožer ali bela smrt (White dead - tako mu pravijo v angleško govorečih državah). Seveda je upravičenost takega poimenovanja vedno vprašljiva in v prenekateri državi se takim imenom, kot so morski pes ljudožer, kit morilec, ptice roparice in podobno, izogibajo. Beli morski volk je zelo podoben svojemu sorodniku iz krede, le bistveno manjši je. V dolžino meri od 5 do 7 metrov, po nepreverjenih podatkih pa lahko zraste do 12 metrov. Je največji izmed mesojedih morskih psov, večji od njega sta le dve vrsti, ki se hranita s planktonom: morski pes orjak (Cetorhinus maximus), ki zraste do 15 metrov in kitovec (Rhynchodon typus), katerega največji primerki zrastejo do 20 metrov. 4 eprav so napadi belega morskoga volka zelo nevarni in često tragični za človeka, pa so po drugi strani zelo redki. Največ napadov

ČAKULE

Gliser je še brez lastnika. Kljub objavam v Mandraču, Primorskih novicah in na Radiu Morje se lastnik srečnega kupona še ni oglašil. Časa ima sicer do 21. februarja, potem pa bomo sklenili kako in kaj. Po pravilniku naj bi nagrada ostala v fondu za drugo leto, vendar se dogovarjamo, da bomo v maju mesecu izvedli podobno akcijo in na javnem žrebanju ob prazniku pomladi izžrebali novega lastnika gliserja. Sporočamo pa vam še to, da je dobil Avtomobil Jazič Ljuban iz Izole. Čestitamo.

Članica uredniškega odbora Mirjam Muženič je po novem (od 21.1. dalje) predsednica koprškega aktiva društva novinarje Slovenije. S strani Mandrača iskrene čestitke.

Če se slučajno odpravljate v Sežano in nimate primerne obutve (lepih, novih, dobro očiščenih čevljev), raje ostanite kar doma. V znanem primorskem mestu v katerem je zloglasna discoteka Titanik boste brez prave obutve ostali žejnih ust in jeznih misli. Vstop v discoteko dovoljijo samo osebkom, ki imajo primerno obutve (kar se za Sežano seveda spodobi). Če ste kupili najdražje tenisne in če so vas vsi pohvalili, da takšne prodajajo samo v Trstu vam to ne bo prav nič pomagalo. Priporočamo vam, da se naslednjič primerno obujete in če se slučajno vračate s smučanja bodo pancarji kar primerna rešitev.

ENI SO SREČNI DRUGI SMO TREZNI

Vrednostne kupone
(vrednost 1.000 SIT) pa so
zadele naslednje številke:

0005 101	0023 833
0011 212	0024 023
0011 803	0024 206
0011 914	0024 622
0011 989	0024 698
0012 277	0024 893
0013 224	0024 995
0013 781	0025 208
0013 809	0025 791
0013 906	0026 382
0015 403	0026 855
0015 526	0026 921
0015 745	0027 226
0015 909	0027 551
0016 012	0027 705
0016 339	0028 294
0016 422	0028 374
0016 501	0028 720
0017 002	0028 938
0017 167	0029 274
0017 228	0029 440
0017 771	0029 700
0017 889	0029 915
0017 972	0030 027
0018 027	0030 714
0018 119	0030 908
0018 431	0030 974
0018 819	0031 365
0019 113	0031 632
0019 437	0032 229
0019 510	0032 739
0019 578	0033 450
0019 697	0034 127
0019 782	0034 448
0019 799	0035 100
0019 945	0035 203
0020 032	0035 894
0020 109	0036 475
0020 319	0036 783
0020 781	0037 001
0020 905	0037 288
0021 217	0037 881
0021 662	0038 400
0021 923	0038 472
0022 146	0039 331
0022 384	0039 665
0022 571	0040 200
0023 002	0041 303
0023 295	0043 567
0023 747	

GRAFFIT LINE

Kaj znamo in zmoremo:

- oblikovanje celostnih podob in oglasov
- izdelava propagandnih letakov, plakatov in vabil
- izdelava vizitk, carinskih deklaracij in navodil
- založništvo knjig, brošur, glasbenih kaset itd.
- organizacija prireditev, promocij in malih sejmov

Ko ne veste kaj,
kako in kje, nas pokličite.
Svetovali vam bomo
le najboljše.

GRAFFIT LINE

Veliki trg 1, 66310 Izola,
Tel/fax. 066/ 61-139

LISTEK

3. del

je bilo zabeleženih na obalah Kalifornije, južne Avstralije, Nove Zelandije in južne Afrike. Na kalifornijski obali so v obdobju od leta 1950 do 1982 zabeležili 41 napadov oziroma 1,3 napadov na leto, od tega le 0,12 napadov s smrtnim izidom. Ugotovljeno je bilo, da morski volk često po prvem ugrizu izpusti človeka iz svojega jeklenega prijema. O tem obstaja več domnev. Po eni izmed njih naj bi morski volk zamenjal človeka za tjulenja, svoj priljubljen plen. Po drugi domnevi pa naj bi preizkušal užitnost plena, še druge domneve govorijo o preiskovanju plena oz. celo igranju z njim. Menijo, da je od 344 danes znanih vrst morskih psov 39 za človeka nevarnih, nadaljnjih 28 vrst pa je potencialno nevarnih. Večina sodi v družino morskih tigrov (Carcharinidae) in morskih volkov (Isuridae). Sicer pa se podatki o tem, koliko je zanesljivo nevarnih vrst, razlikujejo od vira do vira. Poleg tega prevladuje mnenje, da je spisek napadalcev mnogo daljši.

5. Oktobra 1963 so izolski ribiči ujeli v vodah blizu Umaga ogromnega belega morskega volka (Carcharodon carcharias). Po pripovedovanju enega izmed ribičev, N. Ipse, naj bi meril 6 metrov in tehtal 1100 kilogramov.

ITALIJANSKE PENZIJE

(s tiskanimi črkami), datum izpolnitve in seveda podpisati izjavo. Original obrazca mora upravičenec vrniti INPS v roku dveh mesecev (v teku so pogajanja, da bi ta rok podaljšali), po pošti v kuverti, ki jo je dobil v pismu, lahko pa ga izroči preko

italijanskega konzulata ali patronata, ki je pooblaščen, da nudi vso pravno pomoč. Upokojence, ki živijo v Sloveniji in na Hrvaškem, je presenetilo in tudi vzbudilo dokajšnjo zaskrbljenost dejstvo, da INPS nenapovedano začel preverjati dohodkovne podatke,

Uživalcem italijanske pokojnine, ki živijo v tujini, je socialni zavod INPS dostavil (ali bo to storil v prihodnjih dneh) poseben obrazec RED TM/91 EST, ki so ga dolžni vrniti izpolnjenega z izpisom zahtevanih podatkov najkasneje v 60 dneh. Gre za preverjanje konsistence vseh upokojenčevih dohodkov, ki načeloma lahko pogojijo pravico do dopolnilnega deleža minimalne pokojnine. Dopolnilni delež, ki ga lahko primerjamo neke vrste socilanemu dodatku v breme države, za bivše italijanske vojake, ki sedaj živijo v Sloveniji ali na Hrvaškem, presega devet desetih celotnega pokojninskega zneska, ki ga vnovčujejo. Izvirnik obrazca mora upokojenec vrniti zavodu INPS, kopijo pa zadrži zase. Predvideni sta dve možnosti: kdor poleg italijanske pokojnine nima drugih dohodkov, prečrta kvadrat A, vsi ostali pa morajo pod B navesti skupne dohodke v lirah v letih 1991 in 1992. V poštev ne pridejo naslednji viri dohodkov: stanovanje, odpravnina, družinski dodatek, socialna in vojna pokojnina, civilna in vojna invalidna, nadomestila zaradi poškodb na delu oz. za pomoč in postrežbo nepokretnim, bančne in poštno obresti ter donos državnih obveznic. Vse ostale, tako v Italiji, kot v tujini – vključno z italijansko pokojnino – treba sešteti in pretvoriti v lire, s tem, da zaokrožimo na tisoč zadnje tri številke (so že vpisane tri ničle). Višina italijanske pokojnine v letih 1991 in 1992 se razbere iz izpiska 201 (kdor ga nima, lahko dobi na INPS duplikat) ali pa iz seštevka trinajstih mesečin. Isto mora storiti tudi za pokojnino, ki jo izplačujeta SPIZ oziroma SIZMIO. Če bo INPS odkril, da so bili zamolčani dohodki, oz. javljeni netočni podatki, bo zahteval povrnitev nepripadajočih zneskov in bo apliciral po zakonu predvidene kazni. Na obrazcu so upokojenci poleg dohodka dolžni navesti točen naslov

italijanskega konzulata ali patronata, ki je pooblaščen, da nudi vso pravno pomoč. Upokojence, ki živijo v Sloveniji in na Hrvaškem, je presenetilo in tudi vzbudilo dokajšnjo zaskrbljenost dejstvo, da INPS nenapovedano začel preverjati dohodkovne podatke,

da ugotovi, če so in v kolikšni meri upravičeni prejemati dopolnilni delež minimalne pokojnine. V resnici je novost, da so podvrženi temu postopku tudi državljani, ki so bili doslej oproščeni tega dohodkovnega režima, medtem, ko morajo italijanski državljani že od leta 1983 redno dokumentirati svoje prihodke. Po zakonu je integracijski delež obratno sorazmeren z dohodkom: za leto 1991 pritiče v celoti za dohodke do 6.496.000 lir, se ukine za dohodke nad 13.508.000 lir, za leto 1992 velja razpon med 7.157.000 lir in 14.640.000 lir. Za marsikaterega oz. večino primorskih upokojencev, bi togo apliciranje tega pravila na videz imelo za posledico znatno okrnitev italijanske pokojnine od 1. februarja 1991 dalje.

Boris Simoneta - REPUBLIKA

KRIMINALITETE

Malo smo se že bali, da bo po pravem teksaškem tednu, ko je bilo streljanja kar dovolj, ta teden še bolj eksploziven in delikventen. Učenci in dijaki imajo namreč počitnice in ker zabave ni veliko, si jo mimogrede umislijo kar sami. Ko se spajdašijo še z brezdelneži in z že uveljavljenimi kavboji hitro kaj zmanjka, hitro se kaj razbije. No, k sreči se to ta teden le ni zgodilo. Bil je kar miren teden, le nekdo ni in ni mogel spati, pa je šel na sprehod v Simonov zaliv in mimogrede pogledal kaj se skriva v kioskih na plaži. Našel ni nič, naredil je le nekaj škode, ki pa je seveda ni poravnal. V Kortah je nekdo šaril po osnovni šoli, bil je tako srečen, saj je našel 500 SIT, pa še dve slaščiči iz kuhinje je pobasal.

V pripravah na počitnice je skupina petošolcev pretepla nekega osmošolca. Če je šlo za nepravne račune ali samo za mladostniški izpad pa bomo poročali naslednji teden.

**GRAFFITI
LINE**

Veliki Trg 1, 66310 Izola,
Tel/fax. 066/ 61-139

KULT - URA

GLEDALIŠČE

PETEK, 29.1. ob **20.00**, Ključni dom Izola: PDG Nova Gorica; Roger Vitrac: **VOLKODLAK**. Režija: *Dušan Jovanovič*. Kot gosta nastopata *Veronika Drovc* in *Rade Šerbedžija*.
SOBOTA, 30.1. ob **11.00**, Lutkovno gledališče Kranj s predstavo za najmlajše: **DVA ZMERJALCA**.

KINO Programov za naslednje dni še nimajo pripravljenih!

TV

Sprememba programov **TV KOPER** - slovenski program: vsak dan od ponedeljka do petka od 18.00 do 18.50 ure: **ponedeljkov šport, Studio 2, Studio mladi, Primorski forum, Studio 2**. Studio 2 je na prvem programu TVS, vse druge odd. na 27. kanalu. **18.50** - **Primorska kronika**.

RADIO

RADIO MORJE: vsak dan od **8.20.00**, od **10.16.00** Music & News; **ponedeljek** ob **18.00** - lestvica radia Morje in Primorskih novic; **sreda** - lestvica obalnih diskotek; **četrtek** ob **18.00** - Graffiti; **petek** - TAM TAM rock lestvica; **sobota** ob **18.00** - plin do konca;
RADIO KOPER: **četrtek**, 28.1. ob **18.00** Mladim poslušalcem: Počitnice; **sobota** ob **9.30** Bla bla radio - Mladinska oddaja, ob **14.00** Okno v svet; **nedelja** ob **8.45** Poti do zdravja (Laser v termah Portorož); **ponedeljek** ob **16.30** Aktualna tema; **torek** ob **18.00** Iz kulturnega sveta

GALERIJE

ALGA: absolventka pedagoške fakultete, smer likovna umetnost, **MIRA NAROB**E iz Medvod razstavlja olja in akril na platnu. 4. februarjabo otvoritev nove razstave.
INSULA: Prodajna razstava društva obalnih likovnikov.

KONCERTI

Ob kulturnem prazniku vabi SO Izola v **petek, 5.2. ob 20.00** v restavracijo SGTŠ na koncert instrumentalno-voklane skupine **DUMA** (uglasbene poezije F. Prešerna, I. Minattija idr.).
Prirjajo: Skupščina občine Izola, ZKO, Skupnost Italijanov iz Izole, Matična knjižnica in SGTŠ.

KNJIŽNICA

NOVE KNJIGE V IZOLSKI KNJIŽNICI

FILOZOFIJA - PSIHOLOGIJA:

Peale Norman Vincent: Zmorem, če to verjamem

DRUŽBENE VEDE:

Ibuka Masaru: V vrtcu bo morda že prepozno

Moore Michael: Voglia di copiare

Starec Roberto: Strumenti e suonatori in Istria

Daghe de bora: selezione di canzoni popolari triestine

Bogataj Janez: Sto srečanj z dediščino na Slovenskem

MEDICINA - TEHNIKA:

Etschenberg Karla: AIDS (priročnik in delovni zvezek za učitelje)

Linke Marlene: AIDS pod drobnogledom (video posnetek)

Martin Richard Mark: Ptice v kletkah

UMETNOST - ŠPORT:

Margulies Nancy: Da, tudi jaz znam risati (praktični vodnik + video kasete)

LEPOSLOVJE:

Musil Robert: Tri ženske;

Širovnik Azra: Za ovinkom zakona

Partljič Tone: Mala; Stopar Peter: Versailles pozimi

Mikeln Miloš: Veliki voz; Bibič Polde: Pravljičar

Torkar Igor: Zgodbice o znanih Slovencih

Kocbek Edvard: Dnevnik 1947; Ajtmatov Čingiz: Iz oči v oči

ZEMIJEPIŠ - BIOGRAFIJA - ZGODOVINA

Bean J. P.: Joe Cocker: with a little help from my friends

Dorman Loranne S.: Leonard Cohen, prophet of the heart

Dylan Bob: Bob Dylan in his own words

Andy Warhol in his own words

Zaradi pomanjkanja prostora vas bodo z ostalimi novostmi seznanjali v knjižnici!

KAPUCINO

Sport

JE TUL ODVESLAL SVOJE ?

(TF) *Kot strela z jasnega, je prejšnji teden udarila novica, da je svetovni mladinski prvak Erik Tul prenehal z veslanjem. Šlo naj bi za naveličnost, kot glavni razlog pa se je omenjala šola, v kateri naj bi Erik imel težave.*

V klubu smo preverili resničnost informacije. Srečali smo Erika in ga resno vprašali, če bo res prenehal veslati.

" Bom, samo ne vem še kdaj! "

V nadaljnjem pogovoru z njim in s trenerjem Vladom Kruščičem smo še izvedeli, da zaenkrat dobro uresničujejo visoko zastavljene cilje, in da Erik lepo napreduje tudi po zadnjih testiranjih, saj se lahko že primerja tudi s člani državne reprezentance.

Tudi finančnih problemov ni, ker je sponsor hitro spoznal vrednost Erika in se temu tudi primerno obnaša.

ERIK JE SVOJE ODVESLAL, TODA

SAMO ZA LETO 1992!

V veslaškem klubu Argo Galeb pa ne vesla samo Tul, med mladinci vesla tudi Krušvar, ki je že opozoril nase. Sicer pa v klubu vesla okoli 70 fantov, predvsem v mlajših kategorijah.

Že tri leta zapored organizirajo v klubu ŠOLO VESLANJA, ki jo vodi pet ljudi: starosta Blažna Miran, Jože Cilenšek, Enio Agostini, ter dva študenta Fakultete za šport in še vedno aktivna veslača Iztok Butinar in Igor Božeglav. Prav po besedah slednjega se je šola veslanja dobro obnesla, saj veliko mladih nadaljuje z veslanjem tudi po končani šoli. V šoli spoznavajo veslanje desetletni fantje, ki imajo zato tudi prirejene čolne. Tem fantom rezultat ni imperativ, pa vendar so med njimi že perspektivni posamezniki, tako da se za prihodnost izolskega veslanja ni treba bati.

prispevku ob rob

UPOR NA KRALJICI MORJA

Avtor članka Upor na ladji Kraljica morja, ki je bil objavljen v Mandraču št. 1/93 je zapis na osnovi izjav, ki so jih podali udeleženci kolumbove poti ob vrnitvi domov, v sredo, 6.1.1993 na sprejemu pri predsedniku občine in predsedniku IS občine Izola. Menim, da bi z ugibanji in razsipanji o dogajanju, sporih in uporu na Kraljici morja počakali do vrnitve še tretjega člana posadke Ljuba Macarola, ko si bodo morali najprej sami med seboj naliti čistega vina in si razčistiti dogajanja z obeh platí. Pa naj jim pri tem pomagajo še sponzorji, organizatorji in vsi, ki so pri tem sicer enkratnem podvigu sodelovali. Sicer pa ni moj namen razglabljeti oz. komentirati avtorjev prispevek v tem delu. Rada bi predvsem pojasnila naknadno vrnitev domov člana posadke Bizjak Iztoka (sobota, 9.1.1993), ki je moj brat. Občina Izola (Izvršni svet in vodstvo občinske skupščine) ni zbrala denarja za Iztokovo vrnitev. Denar za vozovnico in organizacijo vrnitve v domači kraj sem preko Komasa in prijateljev v Ljubljani založila oz. izvedla sama. S tem si ne želim pripisovati lovorik, zahval ali javnih pohval, saj je šlo vendar za mojega brata in smo menda najbližji sorodniki prvi poklicani za pomoč v stiski. Ne morem pa dovoliti, da bi zaradi Iztokove stiske in posledično moje pomoči, tudi zaradi objektivnega informiranja javnosti, komurkoli pripisovali zasluge oz. pohvale za stvari, ki jih ni naredil. S tem tudi ne mislim izničiti ali okrniti pripravljenosti oz. obljube, ki sta jih dala predsednik občinske skupščine in IS (tudi preko sredstev javnega obveščanja) in sicer, da bodo izolskim kolumbijcem finančno pomagali. Nasprotno, upam, da so obljube dovolj resne, trdne in realno osnovane, saj je najprej potrebno tem pogumnim fantom vrniti vsaj stroške vrnitve. Srčno upam, da ne bomo prehitro pozabili, da so naši someščani – kolumbijci v daljni svet ponesli košček našega mesta, naše majhne, mlade države, ki jo vse preveč preplavljajo neizpolnjene obljube.

Sandra Grbec

SPOŠTOVANI PRIJATELJI!

Oglašam se vam predvsem, da pohvalim vse v uredništvu za trud, ki ga vlagate in bogatite z novicami v Izoli. Menim, da je bil tak časopis potreben. Opozorila bi vas pa namreč na težko branje rjavo-rdeče barve, ki jo uporabljate za tisk, na datum izdaje in na oštevilčenje strani. Moja želja za 93 leto je, da bi še dolgo brala Vaš časopis in reševala anagrame. Lep pozdrav.

Rutar Fani

TRGOVINA
NAUTILUS

KNJIGOVODSKI SERVIS

EGLE TOMAŽINČIČ

Postonjska 5
66310 Izola
Tel.: 066/65-315

V naši trgovini lahko dobite:

- pisarniški material, vse vrste obrazcev
- šolske potrebščine
- igrače
- kozmetika, parfumi priznanih proizvajalcev
- bižuterija
- darila

Hotel DELFIN
Tomažičeva 10, Izola
tel. (066) 63-552
int.392

Potrebujete nove
osebne dokumente,
vizitke, reklamne fotografije,...
Vrhunske barvne fotografije
izdelamo v eni uri.

Seveda pa znamo poskrbeti tudi za
vaše fotografske spomine.
S sodobno tehniko smo boljši.

Poenostavimo naše sodelovanje

s ponodbami **splošne banke koper**, ki vam zagotavljajo enostavno bančno poslovanje.

BANKOMAT

card

BANKA NA DOMU

infotel

splošna banka koper

PTT'S NOT DEAD

PTT'S NOT DEAD je rubrika v kateri objavljamo vaša pisma, mnenja, odgovore na posamezne članke v MANDRAČU ali kaj drugega, širši javnosti pomembnega. Po sklepu časopisnega sveta in uredniškega odbora objavljamo članke dolge do 40 tipkanih vrstic. Pisma morajo biti podpisana z naslovom avtorja. Nepodpisanih pism ne objavljamo, prav tako ne objavljamo tistih pism, ki so po vsebini v nasprotju z zakonom o tisku, novinarskim kodeksom, so žaljiva ali za širšo javnost nezanimiva. Pism in fotografij, objavljenih na tej strani ne honoriramo in ne vračamo.

PRISPEVEK K JAVNI OBRAVNAVI TEME TURIZEM V OBCINI IZOLA

Izoli je bilo v zadnjih nekaj desetletjih že več poskusov, da bi močneje pospešili razvoj turizma v našem mestu. Doseženo je bilo nekaj pozitivnih rezultatov, sicer ne bi imeli takega stanja na tem področju, kot je precej turističnih kapacitet v hotelih in kar lepo število sobodajalcev. Tudi po številu gostov in njihovih nočitev zavzemamo precej visoko mesto v Sloveniji. Kljub vsemu temu pa nihče ni mnenja, da smo turistično mesto, niti da smo v turizmu usmerjeno mesto. Manjkajo nam osnove za to: ustrezna kolektivna zavest občanov in urejenost okolja. Že hočemo res pospeševati turizem, ne moremo mimo te ugotovitve, ne moremo sprejemati drugih ukrepov, ta osnovni pogoj za gojitev turistične dejavnosti pa zanemarjati. Prav na tem področju pa je bilo v preteklosti dosti premalo narejenega.

1. **USTVARJANJE ZAVESTI**, da Izola mora biti **TUDI** turistično mesto in turistom oziroma gostom naklonjeno mesto, razen tega pa tudi **STALNO** tako urejeno, kot se turističnemu kraju spodobi, mora biti **STALNA** **DOLŽNOST** vseh javnih dejavnikov (občine, komunale, ustanov) in občanov. Akcije za dosego obeh teh zgoraj navedenih ciljev morajo biti stalne in ne le občasne, kot se je dogajalo doslej.
2. Naša aktivnost v smeri razvoja turistične dejavnosti mora torej biti splošna (v njej morajo biti udeleženi vsi deli družbe in ne le posamezniki, čeprav seveda eni bolj, drugi manj), kot neko gibanje. V tem smislu je pomembno, da je problematiko turizma v Izoli obravnavala občinska skupščina, ker je politični in ne strokovni organ.
3. Programi za razvoj turizma morajo teritorialno zajemati celo občino, tako obmorski del kot podeželje, kajti v tej kombinaciji lahko nudimo tudi posebnost našega izolskega turizma.
4. Podeželje (KS Korte) že ustvarja svoj program razvoja turizma na podeželju. Treba se je le uskladiti in dopolniti (če je še kakšen predel občine nezajet – npr. Šared), da dobimo celostni program za vso občino. Zelo bi bila škodljiva mentaliteta, da je sedaj, ko nam je industrija propadla naša edina rešitev v turizmu. Zapadli bi v nasprotno skrajnost, v kakršni smo bili dosedaj, ko smo smatrali, da je Izola ribiško in industrijsko mesto (delno tudi spalno naselje) in da turizem v njej nima perspektive, ker se obe vrsti dejavnosti ne skladata. Veljala je tudi miselnost, da je Izola naselje

delovnega ljudstva, ki si zaradi razmeroma nizkega dohodka ne more dovoliti turizma, ki povzroča višje cene blaga in storitev. Torej je turizem delovnemu človeku škodljiv. Smatram, da je naša edina prava razvojna perspektiva v skladnem razvoju in sožitju vseh dejavnosti od industrije do zabaviše, le da mora biti vsaka od njih urejena tako, da je brez negativnih vplivov na drugega. Doseči moramo, da bo Izola res **MESTO PRIJETNEGA BIVANJA** v vseh ozirih: na področju ljudskih odnosov, urejenosti in čistoče mesta, pravilne razporejenosti in ureditve dejavnosti glede vpliva na okolje. Ob takih pogojih bi bil kot osnovni propagandni slogan našega mesta najbolj primeren izrek **IZOLA – MESTO PRIJETNEGA BIVANJA**. Ta bi pozitivno vplival tako na domačina kot tujca, pa bi bil bliže resnici tudi sedaj, ko pa je slogan Izola – mesto z nasnehom.

5. Če hočemo doseči vse to, bi morali revidirati tudi **URBANISTIČNI KONCEPT IZOLE**. Sedanji koncept je star najmanj 20 let in ga je življenje prerasl. Pritisk prometa na stari del mesta je treba zmanjšati, predvsem tako, da nekatere dejavnosti preselimo proti geometrijskemu središču mesta, ki je med Livadami in Drevoredom I. maza oziroma Dantejevo ulico. Mislim predvsem na preselitev tržnice, ki bi morala biti na področju bivše Opreme ali nekje v bližini. Tudi večje trgovine in nekateri uradi, zaradi večjega prometa, kakor tudi gostilne s hrupom in muziko, ne spadajo v stari del mesta. Glede tega si lahko ogledamo ureditev historičnega dela mesta Grado.

6. Če hočemo biti turizmu naklonjeno mesto, moramo bistveno izboljšati gospodarjenje s komunalno infrastrukturo. Prenchati moramo z dosedanjim birokratskim načinom upravljanja s komunalnimi objekti in postati njihov skrbni sproti obiskovalci (kot to dela dober gospodar doma). Vsaj glavne arterije v starem delu mesta (začetni del Ljubljanske in Gregorčičeva ulica) so potrebne večjega vzdrževanja. Sedaj dajejo vtis prekomerne zanemarjenosti, ki je ne more opravičiti nobeno pomanjkanje sredstev.

7. V planih za naslednje leto (1993 je leto turizma) in perspektivno bi morali upoštevati izkušnje iz letošnjega leta, v katerem so Slovenci odkrili Izolo kot mesto, primerno za kopanje. Njihov obisk ob nedeljah in praznikih (dosti jih je tudi sicer tu dopustovalo) je povzročil v starem delu mesta prave prometne zamaške. Predlagam, da se tudi v Izoli, vsaj v sezoni in v starem delu mesta (od Kosovelove ulice oz. od Velikega trga naprej proti morju) uvede režim plačanega parkiranja. Treba je urediti plažo od Delamarisa do Velikega trga v vsej njeni dolžini z dostopi v morje in možnosti sončenja tik ob morju (sproti odstranjevanju naplavine). Pri tem ne mislim na takojšnje velike investicije, temveč na postopno urejevanje in stalno vzdrževanje reda in čistoče. Prostor od Delamarisa do Levstikove ulice je bil doslej zanemarjen, kot da ni del mesta. Tega prostora se Komunala doslej sploh ni dotikala (ni kosila trave oz. osata, niti ni odstranjevala odpadkov).

8. V program poletnih (v času trajanja turistične sezone do oktobra) prireditev bi morali vključiti: vsa društva, ki dobivajo dotacijo od občine, da brezplačno pripravijo vsaj eno prireditev (vsako društvo naj ponudi svoj predlog); – povabiti je treba k sodelovanju tudi občine, s katerimi imamo tesnejše stike (Tolentino, Grado, Domžale, Celje), da tudi te ponudijo kakšno prireditev; – meščanom Tolentina naj bi nudili ugodnejše pogoje bivanja v hotelih (vsaj v posezoni). Tako bi začeli s konkretnimi akcijami bratskega povezovanja.

9. Taverni je treba vrniti njeno prejšnjo podobo in vlogo. nobeni stvari ni podobno, da imamo v tem lokalu igralnico in beznico. 10. Tudi parku Arrigoni je treba vrniti njegov zgodovinski pomen. Angažirati je treba vrtnarje, da z novimi izbranimi drevesnimi vrstami pozbližajo park, v katerem je zaradi zanemarjenosti začel prevladovati le samorasli lovor. 11. Izola mora ohraniti sloves mesta z zelenjem oz. zelenega otoka. Čim več površin je treba iztrgati pustemu kamenju in goličavam, jih pokriti z zemljo in zasaditi z zimzelenim drevjem (takim, ki tam raste). Začeti je treba z vsakoletnim sajenjem (recimo sto) dreves. To je lahko civilna akcija, v kateri bi sodelovali hortikulturni strokovni delavci, entuziasti, gospodarstvo (financiranje) in šolska mladina (sajenje in vzdrževanje). V 10 letih bi Izola lahko postala pravi zeleni raj (10 x 100 je 1000 dreves). Betonsko goličavo na plaži mišično obolelih in slepih je treba popraviti vsaj tako, da se navpične stene prebarvajo z zeleno barvo.

12. Plažo od San Simona do belih skal je treba vzdrževati in aktivirati. Naj se razpiše natečaj za dodelitev začasnih koncesij (nekajletnih) na osnovi predloženih programov in ob upoštevanju zahtev krajinskega parka. Če tega ne storimo, se bo ta obala divje razvijala.

13. Sprchajalno pot (vsaj od parka Arrigoni) do San Simona ob morju je treba urediti, da bo lahko služila svojemu namenu.

14. Dohod v Izolo je treba urediti tako, da bo ta predel dajal vtis urejenega mestnega področja: – parkiranje kamionov je treba preseliti na drugo, bolj odročno mesto; – od lastnikov gostišč in popravilnice ladij zahtevati večjo urejenost okolice. 15. Od Delamarisa in Ladjedelnice je treba zahtevati, da končno zasade potrebno število dreves za utveritev zelene bariere proti mestu, na kar sta se zavzeli že pred 12 leti.

16. Za turiste (pa tudi za domačine!) moramo urediti nekaj sprchajalnih poti, jih domaćino označiti (markirati) ter jih objaviti v preprostih prospektih. Te poti vodijo po dolini, pa tudi proti višinskemu zaledju.

17. Na tem prospektu bi bil lahko tudi seznam podeželjskih gostišč (hiš), z navedbo kaj nudijo.

18. Izolske gostilne in restavracije naj nudijo pristno domače (lahko tudi vstekleničeno) vino – kot izolsko posebnost.

19. Aktivnost oddajanja sob turistom je treba pospeševati, saj je to najcenejši način večanja posteljnih kapacitet. – Predpisati tako davčno politiko za to dejavnost, da bo stimulaturna. To bo tudi najbolj učinkovito sredstvo zoper nelegalno oddajanje sob. – Sobodajalci naj ustanove svojo pospeševalno – solidarnostno združenje, kot so ga nekdo že imeli (morda v okviru Obrtne zbornice izola). – Imeti moramo tudi lastno (občinsko) agencijo za posredovanje turističnega prometa. Lahko so v mestu tudi druge (iz drugih občin), vendar nosilna (glavna) agencija bi morala biti domača – zaradi zainteresiranosti za razvoj turizma v Izoli.

Zvonko Grahek

MANDRAČ JE TEDNIK KS OBCINE IZOLA

Založnik: GRAFFIT d.o.o. / Naslov: Veliki trg 1, Izola / tel.fax: 61-139
Odgovorni urednik: D. Mišlej / Uredniški odbor: Neva Zajc, Vlado Ostrouška, Gianfranco Siljan, Mirjan Muženič, Nataša Benčič Jelačin, Andrej Šmenjak, Danilo Markočič / Uredništvo: Lara Domijo, Roman Lapajne, Tomaž Ferluga
Preds. čas. sveta: Zorka Sosič
Oblikovanje: Davorin Marc
Fotostavek GRAFFIT d.o.o. / Tisk: Tiskarna Piran
Cena: 0 SIT, poštnina za 6 mesecev 500 SIT, za 12 mesecev 900 SIT
Naklada 6000 izvodov

VREMENSKE KATASTERISTIKE

ČESTITAMO ZA GOD!

PETER (28.1)
FRANC (29.1)
MARTINA (30.1)
JANEZ (31.1)
IGNAC (1.2.)
MARIJA (2.2)
BLAŽ (3.2)

Če na svečenico lepo (2.2.), veliko vina v jeseni bo.

Če je na blaževo (3.2.) oblačno, nadejaj se dobre letine.

Še nekaj januarskih dni in že bomo šteli februarske. Letošnji februar je spet reden in ima običajnih 28 dni. Zadnjega januarja bomo preživeli še prvi lunin krajec. Čas je primeren za sejanje in sajenje vseh povrtnin. Tudi tisti, ki ste namenjeni k frizerju-ki ne odlašajte. Mlada luna dobro de tudi

lasem. Sicer pa v sadovnjaku in v vinogradu nadaljujemo z Obrezovanjem in čiščenjem. Megla se je končno dvignila. Starejši poznavalci našega podnebja pravijo, da je za meglo kriv zmeraj bolj poraščen Kras, ki predstavlja zmeraj večjo oviro za burjo. Ma!?

Sicer pa naš **ATARI meteo center napoveduje, da se bo vreme v prihodnjem tednu ustalilo. Tudi sonce naj bi sijalo, temperature pa bodo zimske.**

ADRIATICOVIM ZAVAROVANKAM IN ZAVAROVANCEM.

S sklenitvijo prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja ste nam izkazali zaupanje, za katero se Vam iskreno zahvaljujemo. Sprejemamo ga kot obvezo in odgovornost in Vam še enkrat zagotavljamo, da bomo naredili vse, da ga tudi obdržimo.

Obveščamo vas, da smo podpisali pogodbe z vsemi zdravstvenimi zavodi, lekarnami in večino zdravilišč, tako da lahko, v skladu z zavarovalnim paketom, ki ste ga izbrali, zdravstvene storitve neovirano uporabljate po vsej Sloveniji.

Vse, ki ste zavarovanje sklenili v zadnjih dneh preteklega leta ali prvih dneh letošnjega leta, pa še niste prejeli Adriaticove kartice, prosimo za razumevanje. Zagotavljamo Vam, da boste kartico prejeli v najkrajšem času. Če boste zdravstvene storitve, zdravila ali pripomočke potrebovali že prej, Vas prosimo, da prejete račune prinesete ali pošljete naši najbližji enoti. Denar Vam bomo vrnili takoj.

Prostovoljno zdravstveno zavarovanje pa lahko seveda sklenete tudi vsi, ki tega še niste naredili. Nove premije pri Adriaticu so še vedno najugodnejše. Za paket A1-ZVD, s katerim ste zavarovani za vsa doplačila zdravstvenih storitev, znaša mesečna premija (brez dodatnih popustov) 1.104 tolarje. Znesek smo povišali z rastjo cen zdravstvenih storitev v obdobju julij-december 1992.

Spremembe, ki jih uvaja nova zdravstvena zakonodaja, so velike in zadevajo vse nas. Potreben bo določen čas, da se navadimo nanje. V Adriaticu Vas zato prosimo, da razumete tudi težave, s katerimi se srečujejo delavci v zdravstvenih zavodih in lekarnah. Prepričani smo, da bomo skupaj kmalu preseгли začetne zaplete.

Varujte Svoje Zdravje

Adriatic

Vem, da mi bo ob strani stala dobra zavarovalnica
vse dodatne informacije dobite v adriaticovih poslovnih enotah in pooblaščenih agencijah po vsej Sloveniji
Agent d.o.o., pooblaščenca agencija, Cankarjev drevored 4, Izola, tel 63 611

NOVE MOŽNOSTI
ZA NALAGANJE
PRIVARČEVANIH SREDSTEV

Še do nedavnega je bila skoraj edina možnost za slovenskega varčevalca nalaganje prostih privarčevanih sredstev v banko kot vpogledna ali vezana vloga. Bolj previdni so se odrekli tudi tej možnosti in so imeli denar kar v nogavici doma. Danes postaja vedno bolj zanimiva možnost nalaganja denarja v vrednostne papirje. Pri izboru ustreznega vrednostnega papirja je potrebno biti pozoren na osnovna štiri načela, katerim morajo vrednostni papirji zadostiti:

načelo varnosti, načelo rentabilnosti (donosnosti), načelo likvidnosti in načelo ohranjanja vrednosti. Načeli varnosti in rentabilnosti sta med seboj povezani in sta v obratnem sorazmerju, saj pri večji varnosti dosežemo manjši donos in obratno. Obveznice v primerjavi z delnicami v večini primerov predstavljajo manj tvegano obliko investiranja, zato pa z investiranjem v delnice lahko dosežemo velike dobičke a prav tako tudi velike izgube.

Likvidnostni moment je za investitorja zelo pomemben element, saj pri papirju, ki kotira na razvitem trgu, lahko investitor papir zamenja v zelo kratkem času za denarna sredstva. Za nadaljnje investiranje je to velikokrat zelo pomembno.

Ohranjanje vrednosti smo se v preteklih časih zelo dobro naučili z devizno klavzulo, zato so danes vsi vrednostni papirji, predvsem dolgoročni, interesantni, če so nominirani v DEM oz. neki stabilni valuti.

Pri izboru med bolj in manj uspešnimi naložbami v letu 1992 se je izkazala menjava prostih tolarških sredstev v DEM žal zelo slabo, saj je bila edina možna naložba nakup zlata. Če vezava tolarških sredstev, kjer smo uspeli zagotoviti vsaj revalorizacijo, se je po končanem efektu izkazala za veliko boljše. Še boljše so jo odnesli investitorji določenih obveznic (npr. RS 2 in Lesnina). Najboljši efekt je bil dosežen z nakupom nekaterih delnic (npr. SKB in Dadas).

V nadaljevanju bo potrebno ločiti dolgoročne in bolj varne naložbe od kratkoročnih, špekulativnih in visoko donosnih naložb. Slednje so namenjene dobrim poznavalcem finančnega trga, torej izbrancem.

TEL. (066) 38-010

Poslovalnica Koper

FERRARSKA 10 (Ogrlica)

TEL. 38-035

GORTANOV TRG (Obrtni dom)

TEL. 21-182

Poslovalnica Izola

Pittonijeva 1

TEL. 65-354

Upokojenci! Izognite se gneči. Tudi pri nas lahko vpišete in dvignete pokojnino.

Izolski obrtniki! Za vas smo pripravili nekaj zanimivih programov in ugodnosti. Pozanimajte se.